

SARASOTAI MAGYAR HIRMONDÓ

A Kossuth Klub Hírei

Szerkesztő: Kisvarsányi B. Éva

2001. November, Hetedik Évfolyam, 8. Szám

Szent István Öröksége

Jegyzetek az „*István, a Király*” sarasotai előadásához

1983 augusztus 20-án rendkívüli esemény történt Magyarországon. Harmincnyolc évvel hazánk szovjet megszállása és közel négy évtizedes kommunista uralom után Budapesten a városligeti Királydombon, a volt Regnum Marianum templom helyén bemutattak egy négy felvonásos zenés művet Szent Istvánról „*István, a Király*” címmel. Aki otthon volt 1983 nyarán már érezhette és tapasztalhatta, hogy sok minden változóban van Magyarországon, hogy a kommunizmus monolitikus fellegvárán már itt is, ott is apró rések, repedések vannak keletkezőben. Azon a nyáron résztvettünk a Margitszigeten egy bázisközösség gyűlésén, ahol mintegy 25 fiatal egy civilruhás pap vezetésével ártatlan piknik álcája alatt, az öskeresztények leleményességével szinte a hatóságok orra alatt istentiszteletet tartott. Azon a nyáron mutatták be a filmszínházak az akkor nyugaton már szinte elavult „Jézus Krisztus Szupersztár” című filmet, amely hatalmas tömegeket vonzott a mozikba.

A Szent Istvánról szóló zenés mű bemutató előadását közel 14 ezer ember, túlnyomó részben fiatalok hallgatták végig. A Himnusszal befejeződő előadás után a közönség szinte tüntetésnek számító egy órás tapsviharral fejezte ki elragadtatását és lelkesedését. A nagy sikerre való tekintettel az előadást még hét estén át megismételték ugyancsak tízezres tömegek előtt. A városligeti előadások után a darab és annak az emberekre való hatása hónapokon keresztül volt élénk sajtóvita tárgya.

Érdeemes közelebbről megvizsgálni ezt a művet és hogy milyen érzéseket váltott ki egy olyan generációban, amely már a második világháború után született és kommunista iskolákban nevelkedett.

Műfajilag az „*István, a Király,*” mint mintája a „Jézus Krisztus Szupersztár,” rock opera. A cselekmény Boldizsár Miklós „Ezredforduló” című színdarabja alapján a magyar történelemnek arra a kritikus időszakára összpontosul, amikor Géza fejedelem halála után 997-ben fia, az akkor még alig 20 éves István veszi át az uralmat a pogány magyar törzsek felett. Válaszút előtt áll a magyarság: válassza-e a nyugati kereszténységet s ezzel illeszkedjen-e be az európai „közös akol”-ba, vagy pedig maradjon meg ősei hiténél, nomád életmódjánál? A beilleszkedés útja—fennmaradásunk útja; az ősi út—nemzeti öngyilkosság. Az ősi útért fegyvert ragadó Koppány lázadása, a lázadás leverése, végül István királlyá koronázása az opera cselekménye. Történelem rock zenében eldalolva. A zenét Szörényi Levente, a szöveggönyvet Bródy János írták. A városligeti előadást, majd az ebből készült filmet Koltay Gábor rendezte.

Kérdezhetnénk, miért éppen rock zenével állított emléket Szent Istvánnak a korabeli lantos? **Szörényi Levente** ismert magyar rock zenész, de mindig igyekezett magyar népzenei motívumokat is megszólaltatni műveiben. Az „*István, a Király*” minden

taktusában úgy illeszkedik a rock zenéhez, hogy egyúttal hangsúlyosan **MAGYAR**. Ugyanakkor nemcsak a magyar népzeneből merít, hanem a gregoriánból, középkori himnuszainkból, és a romantikus zenéből is. Szőrényi egy jellegzetesen magyar, de ugyanakkor modern művet alkotott, amellyel egy egész korosztályhoz szól, hiszen a rock zene manapság világviszonylatban akár tetszik, akár nem, a nagy tömegek és elsősorban a fiatalság zenéje. Lehetséges, hogy a Királydombra kivonuló fiatalságot a rock zene ígérete vonzotta, de viszont tagadhatatlan, hogy az előadás felejthetetlen történelmi leckét és nemzeti élményt nyújtott nekik. Mondhatnánk azt is, hogy amit Beethoven 1811-ben elkezdett, amikor Szent Istvánról készült operát írni (sajnos, az utókorra csak a nyitány maradt fenn), azt 1983-ban Szőrényi és társai befejezték és elgondolkoztatásra kényszerítették Szent István kései utódait.

Érdemes idézni néhány magyar középiskolást és egyetemistát, hogyan reagáltak az „*István, a Király*” előadása után a darabról. Az idézeteket **Koltay Gábor** 1984-ben Budapesten kiadott könyvéből vettük.

„Ez egy hatalmas mű. És azért hatalmas, mert végre nagyhatású módon ki merjük mondani azt, hogy magyarok vagyunk. Nem szégyelljük, hogy ez a kis nép fenn tudott maradni. Ez egy olyan büszkeség..., nekem nagyon tetszett a darab. Százszor meghallgattam már, nekem nagyon sokat jelent...”---*„Úgy érzem, hogy Magyarország, a magyarság fontosságáról sokáig nem volt szabad beszélni, pedig a határainkon túl egyre inkább elismerik az országot...”*---*„Tízmillióan vagyunk ebben az országban, külföldön is élnek magyarok, nekik is énekelniük kellene a Himnuszt. Az előadás után a Himnusz éneklése hatalmas élmény volt. Ez egy nemzet Himnusza! Nem egy ember Himnusza...!”*---*„...itt vagyunk, és még élünk, és még van Magyarország. Ez örömet jelent! Ezt vegyük már észre és ne mindig csak szégyelljük! Mindennap tudnia kellene minden magyarnak—ha pl. az utcán találkoznak egymással—hogy NE BÁNTSUK EGYMÁST, mert mi mind a ketten magyarok vagyunk; persze ez azt is jelenti, hogy mást se bántsunk...”*

„Úgy érzem, hogy a XX. század magyar nemzeti operája az „István, a Király.”

Ezek és hasonló gondolatok, amik az „*István, a Király*” bemutatója után kifejezésre jutottak arról tanuskodnak, hogy a darab mintegy előhívta a magyar fiatalságban lappangó magyarságtudatot, amit a kommunista iskolák és nevelés közel négy évtizeden keresztül igyekezett kiölni belőlük. Kétségtelen, hogy ennek az operának is szerepe volt abban a folyamatban, amely a 80-as évek folyamán a kommunista rendszer ideológiai aláaknázásához vezetett Magyarországon. Szent István királyunk közel ezer év távlatából így üzent a magyar ifjúságnak.

Az „*István, a Király*” nagysikerű amerikai ősbemutatóját október 13-án a Kossuth Klub szervezésében láthatta Sarasota és környéke magyarsága. A **Budapesti Vasutas Musical Stúdió** tehetséges fiatal művészei október és november folyamán összesen 17 amerikai városban mutatják be a darabot. Köszönet illeti **Pongráz András**t, a turné szervezőjét, hogy az amerikai magyarság részére lehetővé tette ennek a kulturtörténelmi jelentőségű műnek a megismerését.

A Farsangi Hangverseny Videofelvétele. Igazgatótársaink **Vegliante Joe** és **Vegliante Fenyves Kati** munkája eredményeként elkészült a 2001. február 27-i Farsangi Hangverseny videokazettája. A kitűnő kép- és hangminőségű egyórás felvétel nagyszerűen megőrökíti az emlékezetes műsor legszebb számait **Cserna Ildikó, Simon Krisztina** és **Mazalin Vanda** előadásában. A kazetta \$15-os áron kapható a Kossuth Klubtól, amiből a Klub tanulmányi alapja \$10-al részesedik. Póstköltséget (\$4.95 kazettánként) csak akkor számítunk fel, ha a megrendelő a kazettát nem tudja személyesen átvenni és azt a Klubnak kell póstázni. A videofelvételt a **Connecticut Images** cég minimum 50 kazetta megrendelése esetén gyártja le, ami azt jelenti, hogy legalább 50 előre kifizetett rendelést kell kapnunk mielőtt a kazetták átvehetőek, illetve szállíthatók. Emlékeztetjük olvasóinkat, hogy a vételárból **\$10 adóalapról levonható adománynak** könyvelhető el és segíti a Klub jótékony célú misszióját.

“Egy Élet Költészetben.” Ez a címe tagtársunk **Pattantys Magdolna** verseskötetének, ami 2001-ben jelent meg a clevelandi (Ohio, USA) Árpád Könyvkiadó Vállalat gondozásában. A kötetben hazafias, szerelmi és életrajzi versek szerepelnek, amelyek híven tükrözik az íróhoz hazaszeretettét és érzékeny lelkivilágát. A 96 oldal terjedelmű keménykötésű mű magyar és angolnyelvű verseket tartalmaz és \$12-os áron kapható a szerzőtől (4160 Fruitville Road, No. 32, Sarasota, FL 34232).

Ginzery Margit Emléke. Szomorú szívvel tudatjuk olvasóinkkal, hogy **Ginzery Margit (Meme)**, a Kossuth Klub örökös tagja szeptember 27-én életének 99-ik évében elhunyt. Meme hugával Pádár Ferencné sz. Ginzery Erzsébettel és sógorával Pádár Ferencsel a sarasotai magyar kultúrelmet megalapozója volt és közel húsz éven át, a hetvenes és nyolcvanas években aktívan dolgozott nívós műsorok, kiállítások és hagyományos uzsonnák megszervezésében. Élete végéig figyelemmel és érdeklődéssel kísérte a klub működését és amikor már fizikailag nem tudott segíteni, az ösztöndíj alapot támogatta. Gyászistentiszteletet a református egyház szertartása szerint **nt. Bodor Péter Pál** tart vasárnap, november 4-én d.e. 11 órakor a Robarts Temetkezési Vállalat kápolnájában (2990 Bee Ridge Road, Sarasota). A gyászoló család (dr. Pádár Csaba, Pádár György és Ginzery György, unokaöccsei) szeretettel vár mindenkit, akik Memét ismerték és tisztelték.

A Katona Hazatér. Lapzártakor értesültünk tagtársunk **Szüets Ervin**, volt magyar királyi tűzértiszt haláláról. A jó Isten adjon neki örök nyugalmat. Özvegye **Mária** nemes gesztussal a Kossuth Klub tanulmányi alapját jelölte meg a kegyeleti virágmegajánlások címeteként.

**ADJON ÉRTELMET A NYUGATI MAGYARSÁG FOGALMÁNAK!
TÁMOGASSA A KOSSUTH KLUBOT!**

Sarasotai Magyar Hírmondó
P. O. Box 19774, Sarasota, FL 34276
<http://hungarianfed-usa.org/members/kossuthclub-sarafl>

MEGHÍVÓ 1.

2001 November 15, Csütörtök d.u. 5 óra
A Selby Könyvtár Nagytermében
1331 First Street, Sarasota

OROSZ ATOMHAJTÁSÚ JÉGTÖRŐVEL AZ ÉSZAKI SARKRA

Dr. Pádár Csaba
Útleírása vetített képekkel
Angol nyelvű előadás

A belépés díjtalan de önkéntes
adományokat a Kossuth Ösztöndíjakra
köszönettel nyugtázunk

MEGHÍVÓ 2.

2001 November 25, Vasárnap d.u. 4 óra
A *Church of the Redeemer* templomban
222 S. Palm Avenue, Sarasota
(941-955-4263)

ORGONA HANGVERSENY

Almásy László Attila
A Liszt Ferenc Zeneakadémia végzettje

Ann Stephenson-Moe, Fővédnök

Válogatás Bach, Liszt, Kodály műveiből

Jegyek: személyenként \$5 a helyszínen

PROGRAM NO. 1.

Thursday, November 15 at 5:00 p.m.
Selby Library Auditorium
1331 First Street, Sarasota

TO THE NORTH POLE ABOARD A RUSSIAN NUCLEAR ICEBREAKER

Presented by
Dr. Stephen Csaba Padar
In English, with pictures

Admission is free but contributions to
the scholarship fund are gratefully
accepted

PROGRAM NO. 2.

Sunday, November 25 at 4:00 p.m.
The Church of the Redeemer
222 S. Palm Avenue, Sarasota
(941-955-4263)

ORGAN CONCERT

László Attila Almásy
Graduate of the Franz Liszt Academy of
Music, Budapest

Sponsored by **Ann Stephenson-Moe**

Selections from the organ music of
Bach, Liszt and Kodály

Tickets: \$5 per person at the door

